

هدایت تحصیلی

نشریه تخصصی مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی راهنو

اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان معاونت پرورشی و فرهنگی

هدف از اجرای تست‌های خودسنجی رغبت و توانایی، پی بردن دانش‌آموز و والدین و مشاوران با تیپ‌شخصیتی مرتبط با مشاغل است که در هدایت تحصیلی و انتخاب رشته می‌تواند نقش بسیار مهمی را ایفا نماید. در ادامه و در صفحه بعد مختصری در مورد تیپ‌های شخصیتی خواهیم خواند.

آشنایی با شاخه‌ها و رشته‌های نظام آموزشی:

مقدمه:

یکی از مهم‌ترین وظایف آموزش و پرورش کمک به دانش‌آموزان در رشد خودآگاهی، کشف استعدادها و طرح‌ریزی تحصیلی و شغلی برای ورود به دنیای بزرگسالی است. اهمیت این موضوع به حدی است که بی‌توجهی به آن می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری در آماده‌سازی نیروی انسانی به همراه داشته باشد.

اعتقاد بر این است که نتیجه‌ی فرایند هدایت تحصیلی باید به طراحی مسیر زندگی دانش‌آموزان با انتخابی آگاهانه و آزادانه منجر شود. شناسایی و شناساندن شخصیت، استعدادها، توانایی‌ها، علاقه‌ها و تفاوت‌های فردی هر دانش‌آموز و پرهیز از هرگونه اجبار، وظیفه مهم همه‌ی عوامل درون و برون مدرسه‌ای در این زمینه است.

با آرزوی توفیق الهی
فخرالدین دانش‌آشنایی

هدایت تحصیلی چیست؟

هدایت تحصیلی عبارت است از فرایند ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش‌آموزان، تا ضمن آشنایی با استعدادها، علایق، توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خویش، شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی و مشاغل مورد نیاز جامعه را بشناسد و براساس آن، به صورت آگاهانه شاخه و رشته تحصیلی مناسب خود را انتخاب کند.

ملاک‌ها و عوامل تأثیرگذار بر هدایت تحصیلی کدامند؟

- الف. نظر دانش‌آموز (۱۰ امتیاز) ب. نظر والدین (۵ امتیاز)
- ج. آزمون‌های مشاوره‌ای (۳۰ امتیاز) د. نظر دبیران (۱۰ امتیاز)
- ه. عملکرد تحصیلی (۳۵ امتیاز) و. نظر مشاور (۱۰ امتیاز)

آشنایی با آزمون‌های مشاوره‌ای:

دانش‌آموزان پایه نهم برای کسب ۳۰ امتیاز این بخش باید در دو آزمون رغبت‌ها (عمومی و اختصاصی) و توانایی‌ها، بصورت آنلاین یا برخط شرکت کنند. برای این کار ابتدا نام کاربری و رمز خود را از مدرسه دریافت و با مراجعه به سایت همگام به آدرس: www.hamgam.medu.ir و انجام مراحل که در ادامه خواهید دید برای ثبت نام اقدام نمایید ...

ورود به هر یک از شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی منوط به کسب حد نصاب (حداقل) نمرات دروس تخصصی پایانی نوبت دوم (خردادماه) مربوط به آن رشته می‌باشد. به عبارت دیگر در صورت عدم کسب حداقل میانگین نمرات دروس تخصصی در سه پایه تحصیلی هفتم، هشتم و نهم (هفتم و هشتم باضریب یک و نهم باضریب سه)، سایر ملاک‌ها و عوامل تأثیرگذار بی‌اثر خواهد بود!

تبصره ۱: برای رشته‌های گروه برق و رایانه و رشته مکترونیک در شاخه فنی و حرفه‌ای، حداقل نمره درس ریاضی ۱۲، ملاک است که در هدایت به رشته مدنظر قرار می‌گیرد.

تبصره ۲: محاسبه امتیازات مربوط به عملکرد تحصیلی به میزان ۳۵ امتیاز (از ۱۰۰ امتیاز) در سامانه هدایت تحصیلی بصورت نرم‌افزاری انجام می‌شود و نتایج آن بصورت اتوماتیک در نمون برگ نهایی هدایت تحصیلی درج می‌شود.

حدنصاب نمره لازم برای دروس تخصصی مرتبط:

شاخه کار دانش:

ریاضی (نمره ۱۰)، کاروفناوری (نمره ۱۲)، فرهنگ و هنر (نمره ۱۰).
+ برای ورود به دو زمینه خدمات و هنر کسب حداقل نمره ۱۲ در فرهنگ و هنر ملاک است.

+ برای ورود به زمینه کشاورزی نمره ریاضی محاسبه نمی‌گردد اما کسب حداقل نمره ۱۰ در درس علوم تجربی الزامی است.

شاخه فنی و حرفه‌ای:

ریاضی (نمره ۱۰)، علوم تجربی (نمره ۱۰)، کاروفناوری (نمره ۱۲)، فرهنگ و هنر (نمره ۱۲).
+ برای ورود به زمینه خدمات نمره علوم تجربی محاسبه نمی‌گردد
+ برای ورود به زمینه کشاورزی نمره ریاضی محاسبه نمی‌گردد

رشته ادبیات و علوم انسانی:

زبان و ادبیات فارسی (نمره ۱۴)، مطالعات اجتماعی (نمره ۱۳) و زبان عربی (نمره ۱۲)

رشته علوم و معارف اسلامی:

معارف اسلامی (نمره ۱۴)، زبان عربی (نمره ۱۳)، زبان و ادبیات فارسی (نمره ۱۲)

رشته علوم تجربی:

علوم تجربی (نمره ۱۴) و ریاضی (نمره ۱۳)

رشته ریاضی و فیزیک:

ریاضی (نمره ۱۴) و علوم تجربی (نمره ۱۳)

توجه!

نمرات پایانی نوبت دوم (خردادماه پایه نهم) نقش مهمی در احراز یا عدم احراز شرایط انتخاب رشته دانش آموز دارد.

آشنایی با تیپ‌های شخصیتی و محیط‌های شغلی متناسب با آن:

۱. واقع‌گرا: افراد واقع‌گرا مهارت‌های بدی، فنی، مکانیکی نسبتاً خوبی دارند. آنها ترجیح می‌دهند تا بجای افراد بیشتر با اشیاء سرو کار داشته باشند (مثل گیاهان، حیوانات، ابزارها). افراد واقع‌گرا برای دستاوردهای عینی (مثل ثروت و امکانات) ارزش بیشتری قایل هستند.

نمونه ای از مشاغل: کشاورزی، دامداری، خیاطی، ورزش کاری، نجاری، صنعت گری، برق کاری، ماشین کاری، تعمیرکاری و مکانیکی از جمله مشاغل و محیط‌های واقع‌گرایانه هستند.

۲. جستجوگر: افراد جستجوگر مهارت‌های علمی، تحلیلی، حل مسئله خوبی دارند.

این دسته ترجیح می‌دهند تا در تجزیه و تحلیل اندیشه‌ها و نظریه‌ها درگیر شوند. این افراد برای موفقیت‌های هوشی و علمی و درگیر شدن در فعالیت‌های چالش برانگیز ذهنی ارزش و اهمیت بالایی قایلند.

نمونه ای از مشاغل: شیمیدان، فیزیکدان، ریاضی دان، زیست‌شناس، زمین‌شناس، ستاره‌شناس و باستان‌شناس نمونه ای از مشاغل جستجوگرانه هستند. رشته‌های تحصیلی فیزیک، شیمی، ریاضیات، اقتصاد، زیست، زمین‌شناسی،

نجوم، باستان‌شناسی، مهندسی IT، مهندسی الکترونیک، مهندسی نفت و امثال آن هم نمونه ای از رشته‌های تحصیلی جستجوگرانه هستند (هر چند تمام رشته‌های تحصیلی بویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی به دلیل پیوند با چالش‌طلبی به نحوی درگیر در جستجوگری هستند).

۳. هنری: افراد هنری مهارت‌های ادبی، هنری یا موسیقایی بالایی دارند. این افراد ترجیح می‌دهد تا با امور انتزاعی و روش‌های ابتکاری مشغول باشند.

افراد هنری ارزش بالایی برای خلاقیت، بیان عواطف یا کارهای هنری قایلند. نمونه ای از مشاغل: مشاغل همچون بازیگری، کارگردانی، نویسندگی ادبی، شاعری، مجسمه‌سازی، نقاشی (نه نقاشی ساختمان)، از نوع مشاغل هنری هستند. رشته‌های تحصیلی متناسب با این مشاغل نیز طبیعتاً ماهیت هنری دارند.

۴. اجتماعی: افراد اجتماعی قابلیت‌ها و مهارت‌های بین‌فردی بالایی دارند. این افراد اجتماعی ترجیح می‌دهند تا بیشتر با افراد سروکار داشته باشند تا با اشیاء.

افراد اجتماعی ارزش زیادی برای خدمات‌رسانی اجتماعی و کمک یا آموزش به دیگران قایلند.

نمونه ای از مشاغل: معلمی مهدکودک، مشاوره خانواده، جامعه‌شناسی و پرستاری نمونه ای از محیط‌های تحصیلی و شغلی اجتماعی هستند.

۵. تهوری: افراد متهور مهارت‌های بالایی در فروشندگی و ترغیب دیگران دارند این افراد متهور ترجیح می‌دهند در جایگاه‌هایی باشند که به آنها اجازه رهبری و تأثیرگذاری بر دیگران را بدهد. افراد متهور برای کسب مقام و موقعیت‌های اقتصادی و سیاسی ارزش بیشتری قایلند.

نمونه ای از مشاغل: سیاستمداری، فروشندگی، بازاریابی، مدیریت تبلیغات، مدیریت روابط عمومی، معامله‌گری و واسطه‌گری امور کسب و کار نمونه ای از مشاغل متهورانه هستند. رشته‌های تحصیلی مدیریت کسب و کار، کارآفرینی، امور مالی، خلبانی، مدیریت توریست و جهانگردی و تجارت بین‌الملل نمونه ای از رشته‌های تحصیلی متهورانه هستند.

۶. قراردادی: افراد قراردادی دارای قابلیت بالایی در تصدی‌گری و سازمان‌دهی، و سازگار با ساختارهای یکنواخت و رسمی سازمانی هستند. این افراد قراردادی ترجیح می‌دهند بیشتر بر اساس ساختارهای مشخص و مطمئن عمل کنند تا اینکه بخوانند در شرایط بسیار منعطف و متنوع باشند. افراد قراردادی برای موفقیت‌های اقتصادی و پیروی از مقررات ارزش بالایی قایلند.

نمونه ای از مشاغل: مشاغل همچون کارمند اداری، حسابداری، دفتر داری، مسئولیت برنامه‌ریزی بودجه، بازرسی کالی، و اپراتور کامپیوتر نمونه ای از مشاغل قراردادی هستند. رشته‌های تحصیلی حقوق، اسناد پزشکی، کتابداری، حسابداری، و چاپ نمونه ای از رشته‌های تحصیلی قراردادی هستند.

نکات مهم:

۱. دانش‌آموزانی که حدنصاب نمره را در یکی از شاخه‌ها، زمینه‌ها و رشته‌های تحصیلی در خردادماه کسب نکرده باشند، می‌توانند پس از پرکردن تقاضانامه در تیرماه در امتحان تعیین‌رشته مجدد در شهریورماه شرکت کنند (همزمان با امتحانات دانش‌آموزان تجدیدی) و نسبت به کسب حدنصاب نمره لازم اقدام کنند.

۲. ثبت‌نام دانش‌آموزان در هنرستان‌ها، تابع محدودیت جغرافیایی نبوده و دانش‌آموزان در صورت تمایل می‌توانند در هر یک از مناطق و نواحی استان خود اقدام به ثبت‌نام کنند.

۳. هدایت دانش‌آموزان به رشته‌های شاخه نظری براساس امتیاز، ظرفیت‌ها و محدودیت‌های منطقه‌ای و با ارائه مشاوره فردی و خانوادگی به صورت مستقیم از مدرسه مبدأ (متوسطه اول) به مدرسه مقصد (متوسطه دوم) انجام می‌شود.